

Lausunnon antaminen Viikinrannan-Lahdenväylän osayleiskaavaehdotuksesta

33/10.02.02/2022 Viikinrannan–Lahdenväylän osayleiskaava

Hallitus 11.02.2025 § 13

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Yksikön päällikkö Johanna Järvinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Helsingin kaupunki pyytää lausuntoa Viikinrannan–Lahdenväylän osayleiskaavaehdotuksesta 31.1.2025 mennessä. HSL on saanut lisäaikaa lausunnotte hallituskäsittelyä takia.

Osayleiskaavaehdotuksen materiaalit löytyvät ao. verkkosivun kautta:
<https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/kaupunkisuunnittelu-ja-rakentaminen/suunnitelmat-ja-rakennushankkeet/viikinrannan-lahdenvaylan-osayleiskaava>

Viikinrannan–Lahdenväylän osayleiskaavalla laajennetaan kantakaupunkia Lahdenväylän suunnassa Viikin–Malmin pikaraitiotien varressa sekä eheytetään yleiskaavallinen kokonaisuus Korkeimman hallinto-oikeuden Yleiskaavasta 2016 kumoamalta osalta. Alueesta suunnitellaan monipuolinen, urbaani kaupunginosa, joka yhdistää Arabianrannan Viikkiin.

Osayleiskaavan ratkaisu perustuu Lahdenväylän nopeusrajoituksen laskuun 100 km/h 80 km/h. Erillisessä Lahdenväylän esiselvityksessä rajoituksen alentamiselle ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen tai kapasiteettiin. Hyötyjä sen sijaan saavutettaisiin liikenneturvallisuuden, päästöjen ja melutilanteen parantumisen myötä. Esiselvityksessä tutkittiin myös nopeusrajoituksen alentamista 60 km/h mutta laskulle ei löydetty riittävästi perusteita. 60 km/h nopeusrajoituksen mahdollistaminen edellyttäisi täydentäviä selvityksiä Lahdenväylän eteläpäähän toiminnallisesta asemasta tulevaisuudessa ja sen asettamista reunaehdoista tien ympäristön suunnitteluun. Esiselvityksen perusteella väylävirasto päätti 29.5.2024 Lahdenväylän suunnitteluperusteista, joiden mukaan väylän nopeustaso on 80 km/h.

Osayleiskaavassa Viikin–Malmin pikaraitiotie on linjattu Lahdenväylän varteen. Pikaraitiotien pysäkki sijoittuu Hernepellontien alikulun koillispuolelle, ja tämän ympärille on suunniteltu Viikinrannan alueen keskus aukioineen ja kaupallisine palveluineen. Pysäkit toimivat joukkoliikennejärjestelmän ja maankäytön yhteyspisteinä, joten niitä ympäröivällä maankäytöllä tulisi pystyä tukemaan joukkoliikennejärjestelmän käyttöä mahdollisimman tehokkaasti. Lopullisella nopeustasolla ei tämän suhteen onneksi arvioida olevan vaikutuksia osayleiskaava-alueen maankäytön määrään. Korkeampi nopeustaso vaikuttaa kuitenkin rakennusten ja kaavoituksen suunnitteluratkaisuihin.

HSL ei arvioi Viikin–Malmin pikaraitiotien poistavan bussiliikennettä merkittävässä määrin. Bussiliikenteen osalta HSL edellyttää Lahdenväylän säilymistä joukkoliikenteen kannalta jatkossakin sujuvana ja nopeana väylänä. Nopeusrajoituksen alentamisen HSL toivoo mahdollistavan joustavamman pysäkkien toteuttamisen. HSL esittää, että olisi syytä tarkastella Lahdenväylän ja Kehä I:n liittymään mahdollisuutta toteuttaa pysäkit. Laadukkaat vaihtoyhteydet nähdään tärkeänä, sillä Kehä I:n rooli joukkoliikenteelle kasvaa tulevaisuudessa entisestään. HSL haluaa osallistua osayleiskaava-alueen bussipysäkkiverkon tarkempaan suunnitteluun sekä Lahdenväylän että Viikintien osalta.

Viikin-Malmin pikaraitiotie palvelee osayleiskaava-aluetta ja on osa Koillis-Helsingin ja Vantaan raitiotiekokonaisuutta. Radalla on yleissuunnitelmassa suunniteltu liikennöitävän Malminkentältä Helsingin keskustaan sekä Pasilaan. HSL esittää, että laajalle alueelle olisi syytä käynnistää yksittäisiä hankkeita laajempi Koillis-Helsingin raitiotiehankeiden kokonaistarkastelu, jonka avulla hankelaajuudet, hankkeiden keskinäiset riippuvuudet ja reunaehdot sekä tarkoituksenmukainen toteutusjärjestys saataisiin määritettyä. Tämän ”Koillis-Helsingin raitiotieverkkoselvityksen” tavoitteena tulisi olla myös hankkeiden ja rataosuuksien roolin kirkastaminen liikennejärjestelmätasolla. Selvitys voisi olla osa yleiskaavan toteuttamisohjelman päivitystä.

HSL edellyttää myös Viikin-Malmin roolin kirkastamista osana kaupungin sisäistä ja seudullista joukkoliikennejärjestelmää. HSL:n näkemyksen mukaan tulee ratkaista, onko yhteyden tarkoitus toimia Malminkentän keskustan suunnan nopeana runkoyhteytenä vai myös laajan Viikin alueen paikallista saavutettavuutta palvelevana yhteytenä. Hitaampi matkanopeus laskee raitiotien käytettävyyttä ja houkuttelevuutta pidemmillä matkoilla. Tuoreeltaan valmistuneessa Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelmassa ei pysäkkiverkkotarkasteluja päivitetty. Viikin-Malmin pikaraitiotien jatkosuunnittelussa tulee Viikin alueen pysäkkiverkkoa tarkastella tarkemmin, jotta riittävä paikallinen saavutettavuus saadaan turvattua Viikin ohittavien matkojen palvelutason säilyessä. Pysäkkien on perusteltava paikkansa, ja sijainti Lahdenväylän kainalossa rajoittaa kaikkien osayleiskaava-alueen pysäkkien tehollisen vaikutusalueen palvelupotentiaalia.

Valtaosaa osayleiskaavaehdotuksen maankäytöstä palvelee Hernepellontien liittymän koillispuolella sijaitseva raitiovaunupysäkki, jonka yhteyteen osayleiskaava sijoittaa keskustatoimintojen alueen. Maankäyttö sijaitsee raitiotien nopean siirtymäosuuden varressa, mikä perustelee yhden pysäkin ratkaisua. Ratkaisun toimivuutta koko alueen joukkoliikennepalveluna tulee asemaakaavoitusvaiheessa tukea varmistamalla pysäkin tehokas saavutettavuus osayleiskaavan alueelta sekä Lahdenväylän pohjoispuolelta.

Viikin-Malmin pikaraitiotien linjaus kohtaa pikaraitiolinjan 15 Viikissä. Radat eivät yhdisty alueella mutta niiden välille muodostuu vaihtopaikka Viikin tiedepuiston yhteyteen, johon myös Viikin-Malmin pikaraitiotielle on suunniteltu pysäkkiä. Viikin tiedekeskuksen ympärille on muodostumassa Viikin-Malmin pikaraitiotien myötä merkittävä joukkoliikenteen solmupiste, jossa pystyy vaihtamaan useaan eri suuntaan. Paikkaan on alustavasti suunniteltu myös muutamien liityntälinjojen lähtö- ja päätepysäkkiä. HSL esittää, että jatkosuunnittelussa tulisi huomioida, kuinka keskeinen vaihtopaikka on syntymässä. Vaihtojen ja verkostomaisen joukkoliikenteen toimivuuden varmistamiseksi on jatkosuunnittelussa varmistettava mahdollisimmat sujuvat siirtymät pysäkkien välille.

Lisätietoja lausunnosta antaa liikennejärjestelmäasiantuntija Sakari Metsälampi (etunimi.sukunimi@hsl.fi) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on *liikennesuunnittelija* Petri Huhtanen (etunimi.sukunimi@hsl.fi).

Ehdotus	Hallitus päättää antaa asiasta liitteen mukaisen lausunnon.
Päätös	Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.
Liitteet	Lausunto Viikinrannan-Lahdenväylän osayleiskaavaehdotuksesta